

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ТУРИСТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Кукса Б.В.

*кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов
професійного спрямування*

Національний університет харчових технологій

м. Київ, Україна

Сьогодні володіння іноземною мовою на високому рівні для майбутніх туристів стає все актуальнішим, тому що Україна підтримує широкі зв'язки з багатьма зарубіжними країнами. Збільшується кількість туристичних агентств, які працюють із закордонними партнерами та клієнтами. Робота в таких організаціях потребує від вітчизняних спеціалістів володіння вміннями іншомовного спілкування. Вивчення й аналіз наукових робіт учених Л. Виготського [1], Є. Пассова [2], Н. Скляренко [3] переконливо доводять, що діалогічне мовлення є первинним стосовно інших форм спілкування. Одним з найважливіших аспектів вивчення іноземної мови є оволодіння вміннями діалогічного мовлення.

Незважаючи на те, що проблемою розвитку діалогічного мовлення займалося багато як зарубіжних, так і вітчизняних методистів, серед яких варто згадати А. А. Алхазішвілі, М.Л.Вайсбурд, І. О. Зімнюю, О. О. Миролубова, О. П. Петрашук, Ю. І. Пассова, В. Л. Скалкіна, J. Anderson, N. Bilbrough, L. Dawes, S. Thornbury, проблема формування вмінь діалогічного мовлення у немовних вузах, а саме у майбутніх туристів, не є вирішеною. Отже, вважаємо за необхідне визначити підходи та етапи навчання діалогічного мовлення майбутніх туристів на заняттях англійської мови.

В методиці іноземних мов існує два основних підходи до навчання діалогічного мовлення: перший підхід – «згори донизу», тобто на основі

діалога-зразка студенти створюють власні діалоги з наступними їхніми варіаціями, другий підхід - “знизу вгору”, передбачає шлях від засвоєння спочатку елементів діалогу до самостійної побудови діалогу на основі запропонованої навчальної комунікативної ситуації. Обидва підходи є можливими. Ми вважаємо доцільнішим другий підхід, спираючись на принципи комунікативності та свідомості у навчанні англійської мови. Адже таке формування діалогічних вмінь буде більш вмотивованим та свідомим, і студенти таким чином зосереджені на змісті реплік, а не на їх формі.

Відповідно до підходу «знизу вгору», який передбачає шлях від засвоєння елементів діалогу (діалогічних єдностей) до самостійної побудови діалогу на основі запропонованої навчальної комунікативної ситуації, ми виділяємо 4 етапи формування діалогічних вмінь у майбутніх туристів на заняттях з англійської мови:

1. «Нульовий» етап або підготовчий. На цьому етапі студентів навчають реплікування. Виконуються вправи на імітацію, підстановку, відповіді на запитання, на запит нової інформації, повідомлення інформації.

2. Перший етап – оволодіння певними діалогічними єдностями. На цьому етапі використовуються рецептивно-продуктивні умовно-комунікативні вправи. На першому етапі доцільно застосовувати парну роботу. Вона проводиться в режимі студент-студент. В цьому режимі «студент – студент» можуть застосовуватись такі прийоми як «рухомі шеренги», «карусель», «натовп».

3. Другий етап – оволодіння мікродіалогом. Мікродіалог є імпліцитною структурною ознакою розгорнутого діалогу і включає взаємопов’язані ланцюжки діалогічних єдностей. Мікродіалоги є відносно завершеними. Вони складаються з 2-3 діалогічних єдностей. Мета другого етапу - навчити студентів об’єднувати засвоєні діалогічні єдності, підтримувати бесіду. На цьому етапі використовують також як і на першому рецептивно-продуктивні вправи, але вони вже є комунікативними. На другому етапі використовуються опори: мікро діалог-підстановча таблиця, структурно-мовленнева схема мікро діалогу, його

функціональна схема. Доцільно перед виконанням вправ цієї групи дати прослухати учням мікро діалоги-зразки.

4. Третій етап – студенти повинні навчитись вести діалоги різних функціональних типів. Обсяг яких відповідає програмним вимогам. При виконанні вправ на третьому етапі можна використовувати лише природні опори: географічні карти, білети, малюнки. Діалог певного комунікативного типу включає 2-3 мікродіалоги, яким студенти вже навчені.

Отже, нам вдалося визначити підходи та етапи формування вмінь діалогічного мовлення майбутніх туристів, розвиток яких є вимогою сьогодення для їхньої майбутньої спеціальності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Выготский Л.С. Психология развития человека / Л. С. Выготский. – М.: Смысл; Эксмо. – 2005. – 1136 с.

2. Пассов Е.И. Коммуникативное иноязычное образование. Концепция развития индивидуальности в диалоге культур / Е.И. Пассов. – Липецк : Изд-во Липецкого гос. ун-та, 1999. – 159 с.

3. Скляренко Н.К. Обучение речевой деятельности на английском языке в школе : пособие для учителей / Скляренко Н.К., Онищенко Е.И., Захарова С.Л. – К. : Радянська школа, 1988. – 150 с.